

Kajsa Tönnesson
Chef Havsmiljöinstitutet
Box 260
SE-405 30 Göteborg
Tel +46 31 7861259
kajsa.tonnesson@havsmiljoinstitutet.se

2017-04-04, d nr 5/17

Miljö- och energidepartementet
Rättssekretariatet

1

Remissyttrande: "Remiss – förbud mot plastpartiklar i kosmetiska produkter som är avsedda att sköljas av"

Havsmiljöinstitutet lämnar följande synpunkter på Miljö- och energidepartementets remiss "Remiss – förbud mot plastpartiklar i kosmetiska produkter som är avsedda att sköljas av".

Sammanfattningsvis stödjer Havsmiljöinstitutet ovan nämnda förslag till förbud mot plastpartiklar i kosmetiska produkter. Förslaget är välskrivet och innehåller viktiga förbättringar jämfört tidigare rapport från Kemikalieinspektionen. Dock ser Havsmiljöinstitutet det som problematiskt att förslagets utformning begränsar typen av kosmetiska produkter som omfattas av förbudet.

Generella kommentarer

Havsmiljöinstitutet ser mycket positivt på förslaget att förbjuda plastpartiklar i kosmetiska produkter, men vill betona att det enbart är en liten del av all den mikroplast som tillförs våra vattendrag som regleras i och med promemorians förslag¹.

Promemorians förslag

Havsmiljöinstitutet ser att förbudets nuvarande formulering begränsar de produkter som omfattas av förbudet på två sätt:

1. Genom att definiera syftet för de plastpartiklar som förbudet omfattar (rengörande, skrubbande och polerande effekt) missar man de tillsatser av plastpartiklar som görs i andra syften, exempelvis för utsmyckning.
2. Genom att enbart innefatta produkter avsedda att avlägsnas eller spottas ut utesluts de produkter som inte är avsedda att direkt sköljas av men som tvättas av efter användning.

¹ IVL-report C 183 Swedish sources and pathways for microplastics to the marine environment (2016), Tabell 33 sidan 74.
<https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/regeringsuppdrag/2016/mikroplaster/swedish-sources-and-pathways-for-microplastics-to-marine%20environment-ivl-c183.pdf>

Detta ser Havsmiljöinstitutet som problematiskt. Dels för att en betydande andel av tillsatta mikroplaster i kosmetiska tillsätts produkter som inte är avsedda att direkt sköjas av², men som vid tvätt också hamnar i avloppet. I denna kategori ingår exempelvis hudkräm, smink och hårspray. Därför ser Havsmiljöinstitutet att motiveringen till att exkludera dessa produkter som ges i Kemikalieinspektionens rapport *Förslag till nationellt förbud mot mikrokorn av plast i kosmetiska produkter* för att de inte hamnar i avloppet inte är ett hållbart argument. Att förslaget exkluderar partiklar som tillsätts med annat syfte än att vara rengörande, skrubbande eller polerande är också problematiskt då tillsatser även görs för exempelvis utsmyckande effekt. Till denna kategori tillhör glitter som tillsätt flera typer av kosmetiska produkter.

Havsmiljöinstitutet vill därför understryka vikten av en fortsatt utredning rörande begränsningar eller förbud för tillsatser av alla typer av plastpartiklar i alla typer av kosmetiska produkter.

Plastpartiklar

Havsmiljöinstitutet instämmer med promemorians förslag för definition av plastpartiklar.

Definition av plast

Havsmiljöinstitutet instämmer med promemorians förslag för definition av plast och ser det som positivt att även naturliga polymerer inkluderas i förslaget.

Undantag från förbudet

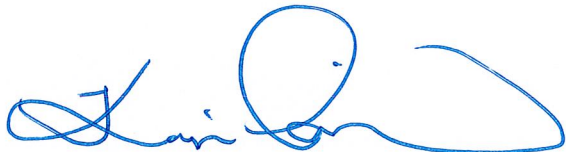
Den dispens från förbudet som beskrivs i promemorian gällande naturliga polymerer ställer sig flera av granskarna vid Havsmiljöinstitutet undrande till. Principen att det minst toxiska alternativet skall användas är god, oavsett om det är polymerer eller inte, men det finns i dagsläget inga framtagna standardmetoder för att bedöma toxicitet hos plastpartiklar. Havsmiljöinstitutet ser därför att det kan vara svårt att i praktiken genomföra undantag då det är svårt att visa på ofarlighet hos plastpartiklar. Då det dessutom redan finns flera typer av ersättningsprodukter för plastpartiklar kan nyttan med ett dispensförfarande ifrågasättas, tills dess att riktlinjer för toxicitetsbedömningar av plastpartiklar tagits fram (nationellt eller inom EU).

² Sherrington, Darrah, Hann, Cole & Corbin (2016). Study to support the development of measures to combat a range of marine litter sources. Report for European Commission DG Environment. Eunomia Research & Consulting Ltd. Figur 62 sid 303.

<http://ec.europa.eu/environment/marine/good-environmental-status/descriptor-10/pdf/MSFD%20Measures%20to%20Combat%20Marine%20Litter.pdf>

Ärendet har beretts av Ida Wendt (Havsmiljöinstitutet), Jan Albertsson (Umeå marina forskningscentrum, Havsmiljöinstitutet), Bethanie Carney Almroth (Institutionen för biologi och miljövetenskaper vid Göteborgs Universitet), Therese Karlsson (Institutionen för marina vetenskaper vid Göteborgs Universitet), Per Nilsson (Institutionen för marina vetenskaper vid Göteborgs Universitet, Havsmiljöinstitutet).

I ärendet har Kajsa Tönnesson och Havsmiljöinstitutets ledningsgrupp beslutat.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Kajsa Tönnesson', with a large, stylized flourish at the end.

Kajsa Tönnesson, Havsmiljöinstitutet